

דמי' – אמרו (לעיל כז) שפסול רק לר' יהודה הפוסל במחשבת הניחה, אבל לדעת חכמים – כשר, שדבר אחר גרם לו להיאסר באכילה ולא מחשבת הפיגול.
כן נראית דעת הראב"ד להלכה (פסוה"מ טז, ו ע"ש בכס"מ).

ד. חשב שיאכלו או יקריבוהו טמאים; חשב לערב דמו בדם פסולים; לאכול הפסח נא או לשבור בו עצם – כשר. ואפילו לר' יהודה העושה מחשבה כמעשה, אין כאן מחשבת פסול לקרבן [ורבי יהודה לשיטתו שדם בדם לא בטל], או מחשבה בדבר התלוי בו ולא באחרים.

ה. חשב שיאכלוהו טמאים חוץ לזמנו; לדברי רבינא בר סלא הרי זו מחשבת פיגול והאוכלו בכרת. רבא אמר להוכיח כדבריו, ודחו הוכחתו.
ופסק הרמב"ם (יה, ט) שחייב. והוא הדין במחשב שיקטירו טמאים אימוריו חוץ לזמנו.

ו. חשב להכניס דמו להיכל; לחכמים כשר. ולרבי יהודה, מבואר בגמרא שתלוי הדבר במחלוקת תנאים בדעתו האם דם נפסל בכניסתו להיכל [גם אם לא נזרק על המזבח הפנימי], כי אז פוסל במחשבה זו (וגם עובר באזהרת לא תזבח... כל דבר רע. ערש"י ותוס'), אם לאו.
ומכל מקום אין חיוב 'כרת' לאוכלו.

נח. א. מה דינו של השוחט חטאת בדרום העזרה?

ב. מה דינו של טמא האוכל בשר הפסח שנזרק דמו ולא נצלה, או לחמי תודה שלא הורמו?

ג. מה דינו של האוכל אימורי קדשים קלים בטומאה?

א. השוחט את החטאת בדרום העזרה; מבואר בגמרא שנחלקו שני תנאים אליבא דר' יהודה האם עובר באזהרת לא תזבח... כל דבר רע ולוקה, או פטור (על דבר רע אתה מחייבו ולא אתה מחייבו על חטאת שנשחטה בדרום).

ב. רב חסדא בשם רב דימי בר חנינא אמר: בשר פסח שלא הוצלה ולחמי תודה שלא הורמו – חייבים עליהם כרת משום אכילת קדשים בטומאה, הגם שאינם ראויים כמות שהם לאכילה. רבא אמר להוכיח כדבריו, ודחו ההוכחה.
הרמב"ם פסק שחייבים (פסוה"מ יה, יט).

ג. האוכל אימורי קדשים קלים בטומאה – חייב כרת כאכילת בשר בטומאה (אשר לה) – לרבות אימורי קק"ל לטומאה. [בטומאת הגוף – דינו בכרת. ובטומאת בשר – בלאו פסחים כד:].

פרק רביעי; דף לז

נט. א. אלו קרבנות דינם בזריקה (בריחוק) מן הכלי על המזבח, אלו בשפיכה (מקרוב) ואלו במתן אצבע?

ב. הניתנים בזריקה שנתנם בשפיכה, או להפך – מה דינם?

- ג. נתן מתנה אחת בלבד – האם כיפר?
 ד. האם קרבן פסח ומעשר בהמה, אימוריהם נקטרים ע"ג המזבח?
 ה. איזה קרבן ניתן במומו לכהן לאכילה, ואין מקריבים אחר תחתיו?
 ו. מה דינם של תמורת בכור, מעשר ופסח?
 א. באשם, בעולה ובשלמים נאמרה זריקה.
 בקרבן פסח; מחלוקת תנאים אם בשפיכה על היסוד (ר' עקיבא, ר' ישמעאל אליבא דחד תנא) או בזריקה (ר' יוסי הגלילי. ע' פסחים סד:).
 א. מפשטות לשון הרמב"ם נראה שבכור ומעשר ופסח דינם בשפיכה. כן נקטו כמה אחרונים בדעתו. וי"א שכוונתו רק בדיעבד, אבל לכתחילה – בזריקה. וערש"י להלן (נו סע"ב) שמשמע שבכור ודאי בזריקה, כלשון הכתוב בו. ומחלוקת התנאים על הפסח. וסתם מתניתין להלן נוקטת שהפסח והמעשר כבכור, בזריקה.
 ב. למ"ד פסח בשפיכה, אין ברור אם יש בו דין שפיכת שיריים על היסוד, אם לאו. ובתוס' (נא) משמע שיש דין שפיכת שיריים בפסח. ואולם מדברי הרמב"ם אין במשמע כן (ע' בזה בשפת אמת; אגרות משה חו"מ ח"א קח).
 חטאת – מתן דמה באצבע.
 שיירי הדם – בשפיכה על יסוד המזבח.
 ב. הניתנים בזריקה שנתנם בשפיכה – מחלוקת תנאים אם כיפר (כן שנינו בברייתא, וכן דעת רי"ש אליבא דחד תנא) אם לאו (רע"ק; חד תנא בדעת רי"ש).
 יש מי שכתב לחדש שכל שאינו ראוי לזריקה, כגון שנתערב דמו בקרבן שדינו בשפיכה שא"א לזרקו – זריקה מעכבת בו ואינו מכפר בשפיכה (עפ"י שאגת אריה לא. וע' גם אור שמח קרבן פסח ד, א). ויש חולקים (עתוס' פסחים פט. וע"ע שבט הלוי ח"ו קונטרס הקדשים ה).
 הניתן בשפיכה – לא יצא בזריקה, שאין זריקה בכלל 'שפיכה'.
 ג. כל הניתנים על המזבח החיצון שנתנם במתנה אחת – כיפר. ולבית שמאי, בחטאת – שתי מתנות (וכדלהלן). יש להסתפק לדעת בית הלל בחטאת שנתן מתנה אחת שלא על הקרן אלא בעליונו של מזבח – האם כיפר (שפת אמת. וצידד לתלות בשתי הדרשות שבגמרא).
 הניתנים על המזבח הפנימי, אפילו מתנה אחת אם חיסרה – מעכבת.
 ד. קרבן פסח (פסח דורות) ומעשר בהמה, אימוריהם נקטרים על המזבח (אך בכור... ואת חלבם תקטיר... וכן נתרבתה אליית כבש הפסח להקטרה, כדלעיל ט).
 ה. הבכור ניתן במומו לכהן לאכילה ואין מביאים אחר תחתיו (ובשרם יהיה לך; או מריבוי לך יהיה).
 ו. תמורת בכור ומעשר ופסח, הן וולדן וולד וולדן חלה קדושה עליהם אבל אינם קרבים (... לא תפדה קדש הם – הם קריבים ולא תמורתם) ואולם תמורת הפסח יש אופנים שקרבה (כמבואר בפסחים צו).